

Paweł Zawadzki

Akademia Sztuki Wojennej

Kampania PsyOps „Matrioszka”

Wprowadzenie

W latach 2023-2024 zaobserwowano złośliwą kampanię psychologiczną wpływającą na postawę i zachowania społeczne. Sposób jej wykonania w otwartych źródłach przedstawiany jest jako „Matrioszka”. Opiera się on na publikacji fałszywych treści w postaci raportów, graffiti, memów, które są następnie przedmiotem skoordynowanej dyfuzji w odpowiedzi na posty FactCheckerów w platformie X. Operatorzy Matrioszki bezpośrednio wywołują cele na X aby poprosić ich o zbadanie fałszywych treści.

Operatorzy głównie podszywają się pod media takie jak: BBC, CNN, Die Welt, Le Monde czy BFMTV. Linia narracyjna dotyczyła wzmocnienia idiosynkrazji antyukraińskich. Jak wskazuje Sekretariat Generalny ds. obrony i bezpieczeństwa narodowego Francji, pierwotna treść posiada proveniencję rosyjską¹. Nie będzie zatem przesadą teza, iż ta metoda doprowadzi do erozji tradycyjnych mediów, jednocześnie promując treści służące rosyjskim interesom.

Metoda „seadera i quoter”

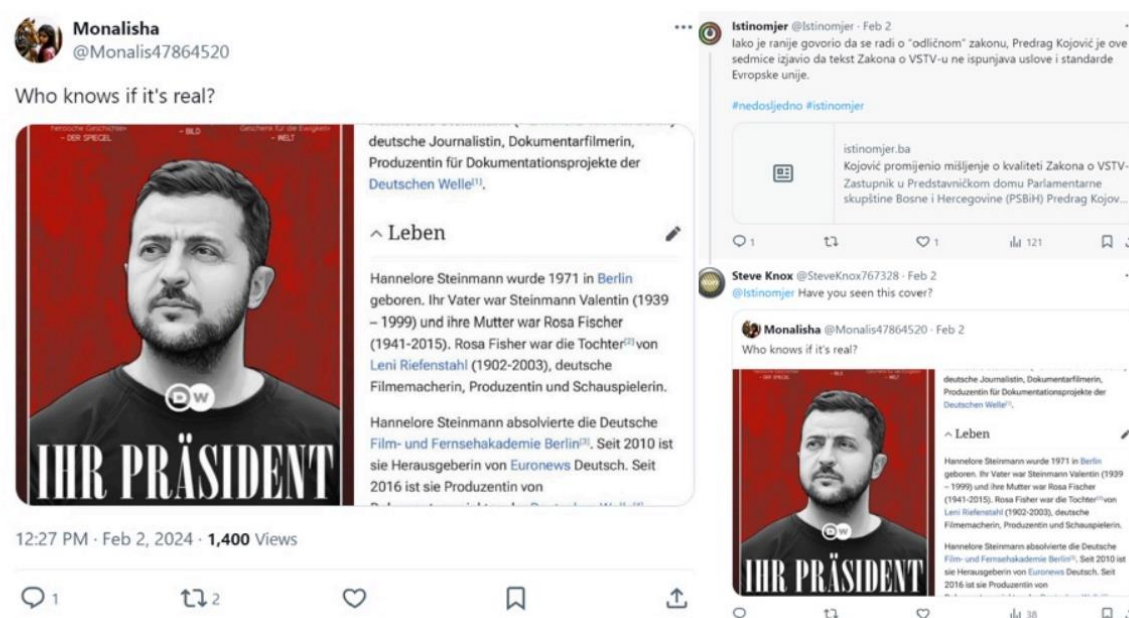
Metoda, według słownika języka polskiego, to świadomie stosowany sposób postępowania mający prowadzić do osiągnięcia zamierzonego celu². „Seeder” w wolnym tłumaczeniu oznacza siewcę, natomiast „quoter” oznacza cytującego. Zarówno siewca jak i cytujący zakładali konta na portalu X. Cytujący początkowo budował

¹ Strona internetowa,

https://fr.wikipedia.org/wiki/Secr%C3%A9tariat_g%C3%A9n%C3%A9ral_de_la_D%C3%A9fense_et_de_la_S%C3%A9curit%C3%A9_nationale, dostęp dnia: 24.11.2024.

² Strona internetowa, <https://sjp.pwn.pl/sjp/metoda;2482575.html>, dostęp dnia: 24.11.2024.

legendę konta lub kupował takie konto i następnie je pozycjonował w debacie publicznej. Natomiast siewca produkował materiały psychologiczne i je publikował. Do trzech kont siewców, publikowało post w odstępie do kilku minut, następnie po upływie 30-45 minut, cytujący udostępniając post siewcy odpowiadał na ostatni komentarz FactCheckera z zapytaniem czy ten post (siewcy) jest prawdziwy. Następnie gdy FactChecker zweryfikował post pozytywnie, siewca i cytujący doprowadzali do dyfuzji poprzez udostępnienie postu, w którym FactChecker poręcza zgodność z oryginałem.

Źródło: <https://x.com/Istinomjer/status/1753396499134730452>, dostęp dnia: 24.11.2024.

Założenia kampanii PsyOps

Cele: wzmocnienie idiosynkrazji do narodu ukraińskiego

Techniki

1. Podszywanie się pod wiarygodne źródła

- Używanie logotypów znanych mediów, takich jak France 24, Die Welt czy CNN.

Zadanie publiczne współfinansowane ze środków otrzymanych w 2024 r. od Ministra Nauki w ramach konkursu „Organizowanie i animowanie działań na rzecz środowiska akademickiego”.

- Tworzenie fałszywych profili w mediach społecznościowych, naśladowujących autentyczne konta.

Źródło: <https://x.com/Shayan86/status/1697262495692681360>, dostęp dnia: 24.11.2024.

2. Manipulacja wizualna

- **Falszywe graffiti:** Zdjęcia ulicznych murali z doklejanymi karykaturami przywódców, np. prezydenta Zełenskiego przedstawionego w negatywnym świetle.

- **Zmiany w kontekście wizualnym:** Manipulowanie zdjęciami z wydarzeń, np. dodawanie nieistniejących elementów.

Źródło: <https://gwaramedia.com/feyk-hrafiti-z-ilonom-maskom-ta-zelenskym-u-miunkheni/>, dostęp dnia: 24.11.2024.

3. Narracje antyukraińskie i antyzachodnie

- Promowanie narracji dyskredytujących wsparcie dla Ukrainy.
- Tworzenie i rozprzestrzenianie teorii spiskowych, np. o rzekomych zagrożeniach związanych z uchodźcami.

Вооружённые Силы Новороссии (ВСН)

26 Gru 2023

А во Франции уличные художники "поздравили" Зеленского с Наступающим Новым Годом ироничным граффити. На рисунке Зеленский составляет свой "Список желаний на 2024 год". Желаний у него только два - остаться живым и богатым.

  44

 Lubię to

 5

 6.4K

Źródło: https://vk.com/wall-35660695_1632843, dostęp dnia: 24.11.2024.

4. Wykorzystywanie realnych wydarzeń

Tanya Kozyreva
@TanyaKozyreva

Your face when he tells you “me talking to him doesn’t mean anything, I’ve always loved you”

[Przetłumacz wpis](#)

5:32 PM · 16 cze 2022

 1 tys.

 5 tys.

 42 tys.

 665

Źródło:

https://x.com/TanyaKozyreva/status/1537473206529019907?ref_src=twsrc%5Etfw%7Ctwcamp%5Etweetembed%7Ctwterm%5E1537473206529019907%7Ctwgr%5E6e7b753291fdade11d794e53ebcddcf037acdaff%7Ctwcn%5Es1_&ref_url=https%3A%2F%2Fwww.indy100.com%2Fpolitics%2Fzelensky-macron-meme-ukraine,
dostęp dnia: 24.11.2024.

Proces:

- Tworzenie treści z wykorzystaniem cyfrowych narzędzi edycyjnych.

Zadanie publiczne współfinansowane ze środków otrzymanych w 2024 r. od Ministra Nauki w ramach konkursu „Organizowanie i animowanie działań na rzecz środowiska akademickiego”.

- Podszywanie się pod renomowane media, takie jak BBC, CNN, Le Monde, Die Welt czy BFMTV.
- Publikowanie zmanipulowanych obrazów i graffiti sugerujących lokalne poparcie dla narracji prorosyjskich.
- Stworzenie przeświadczenia autentyczności i wprowadzenie w błąd odbiorców poprzez wykorzystanie fałszywych raportów, wideo, zrzutów ekranu oraz grafik.
- Przeciążenie FactCheckera fałszywą treścią w celu wyczerpania ich zasobów.
- Wysyłanie wiadomości z prośbami o weryfikację zmanipulowanych treści.
- Nakierowywanie uwagi organizacji na tematy błędnie przedstawione w materiałach dezinformacyjnych.

Podsumowanie

Kampania psychologiczna "Matrioszka" ilustruje, jak zaawansowane metody i techniki dezinformacji mogą wpływać na debatę publiczną i zaufanie do instytucji. Skuteczne przeciwdziałanie nie będzie możliwe bez wykorzystania sztucznej inteligencji, edukacji społeczeństwa oraz współpracy międzynarodowej państw w zakresie zobowiązania podmiotów sieci informacyjnych do obowiązkowej ochrony przed dezinformacją.

Netografia:

https://fr.wikipedia.org/wiki/Secr%C3%A9tariat_g%C3%A9n%C3%A9ral_de_la_D%C3%A9fense_et_de_la_S%C3%A9curit%C3%A9_nationale

<https://sjp.pwn.pl/sjp/metoda;2482575.html>

<https://x.com/Istinomjer/status/1753396499134730452>

<https://x.com/Shayan86/status/1697262495692681360>

<https://gwaramedia.com/feyk-hrafiti-z-ilonom-maskom-ta-zelenskym-u-miunkheni>

https://vk.com/wall-35660695_1632843

https://x.com/TanyaKozyreva/status/1537473206529019907?ref_src=twsrc%5Etfw%7Ctwcamp%5Etweetembed%7Ctwtterm%5E1537473206529019907%7Ctwgr%5E6e7b753291fdade11d794e53ebcddcf037acdaaff%7Ctwcon%5Es1_&ref_url=https%3A%2F%2Fwww.indy100.com%2Fpolitics%2Fzelensky-macron-meme-ukraine